

Årsrapport 2023

DiMe Oslo

Diskrimineringshjelpen
og Meglingsbenken

Et samarbeid mellom:

Norges
Handikapforbund

Norsk Folkehjelp

skeiv
verden

Innledningsvis	3
DiMe Oslo - Diskrimineringshjelpen og Meglingsbenken – et lavterskeltilbud.....	3
Målgruppe og utadrettet arbeid	4
Målgruppe	4
Utadrettet arbeid	4
To hovedmålsettinger.....	5
Empowerment gjennom rettshjelp og megling	5
Avdekke og redusere mørketall.....	5
Høye mørketall er fortsatt et problem, og vi vet fortsatt for lite om problemet med rasisme og diskriminering i Oslo i dag.	5
Retts hjelp og megling - saksbehandling.....	6
Innledningsvis	6
Statistikk over henvendelser for 2023.....	6
Statistikk og eksempler på saker.....	7
Meglingsbenken	7
Avslutningsvis om DiMes rettshjelp- og meglingstilbud	8
Organisatoriske forhold	9
Organisering og ansatte	9
Partnerorganisasjonene i DiMe	9
Økonomi 2023	10

Innledningsvis

Året 2023 startet med ny organisering av DiMe Oslo. Fra 2023 består samarbeidspartnerne i DiMe Oslo av Skeiv Verden, Norges Handikapforbund og Norsk Folkehjelp. Sistnevnte organisasjon tok i 2023 over arbeidsgiveransvaret for alle ansatte i DiMe, herunder Oslo og Bergen.

***

I denne rapporten fremkommer aktiviteten vi har gjennomført i DiMe Oslo for året 2023, saksoversikt samt oppsøkende virksomhet og samarbeid med andre aktører.

DiMe Oslo - Diskrimineringshjelpen og Meglingsbenken – et lavterskeltilbud

DiMe Oslo ble etablert høsten 2018 etter initiativ fra Oslo kommune, som på sin side var inspirert av et tilsvarende rettshjelpstilbud «Radar» i Rotterdam, Nederland. I 2021 ble DiMe Bergen etablert. DiMe Oslo og DiMe Bergen er to av potensielt flere DiMe kontorer tilknyttet DiMe Norge. DiMe Oslo og Bergen har felles nettside www.dimenorge.org

DiMe Oslo har frem til utgangen av 2022 vært et fellesprosjekt mellom fire organisasjoner; Antirasistisk Senter, Skeiv Verden, Norsk Folkehjelp og Norges Handikapforbund. Med virkning fra 2023 er ikke lenger Antirasistisk Senter en del av samarbeidet.

DiMe er et lavterskel lokalt rettshjelp- og meglingstiltak som tilbyr gratis juridisk rådgivning og bistand til personer som opplever rasisme og diskriminering.

Et lavterskeltilbud om rettshjelp og megling lokalt kan bidra til å skape en trygg arena hvor de som opplever seg utsatt for rasisme og diskriminering kan henvende seg, bli møtt på en anerkjennende måte, motta gratis juridisk rådgivning og bistand, eventuelt megling, som kan sikre at opplevelser som ellers ikke ville blitt fanget opp, blir dokumentert.

Rettshjelpstilbudet i DiMe omfatter både det sivilrettslige og det strafferettslige diskrimineringsvernet. Diskrimineringshjelpen tilbyr rettsveiledning samt bistand til å skrive klager og anmeldelser ved behov, eventuelt megling i konflikter etter påstander om rasisme eller diskriminering.

Målgruppe og utadrettet arbeid

Målgruppe

Formålet med DiMe Oslos utadrettede arbeid, er å oppsøke arenaer for målgruppene som DiMe Oslo tre partnerorganisasjoner jobber for.

Erfaring over tid tilsier at mange med dårlige språkkunnskaper, manglende rettskunnskap eller manglende organisasjonstilknytning sliter med å fremme en rasisme- eller diskriminerings sak.

DiMe Oslo har et særlig fokus på barn, unge og unge voksne med minoritetsbakgrunn, og særlig dem som er synlig religiøse, har nedsatt funksjonsevne, er skeive eller annet som gjør dem ekstra utsatte for negative handlinger og reaksjoner fra felleskapet.

Utadrettet arbeid

DiMe jobber systematisk for mer synlighet av rettshjelptilbudet overfor relevante miljøer for våre målgrupper.

DiMe jobber for å nå målgruppen via egne organisasjoners nettverk, blant annet skeive med minoritetsbakgrunn gjennom Skeiv Verden, personer med nedsatt funksjonsevne gjennom Norges Handikapforbund, tillitsvalgte i arbeidslivet, minoritetskvinner og flyktninger via Norsk Folkehjelps likestillings- og mangfoldsarbeid.

Foruten samarbeid med egne partnerorganisasjoner samt allerede etablert samarbeid fra tidligere prosjektår, har vi i 2023 utvidet samarbeidsplattformen. Samarbeidet varierer etter behov, men som et utgangspunkt er det for å opprette dialog, dele erfaringer og styrke hverandres arbeid. Samarbeidspartnerne får tilbud om juridiske bistand innenfor rasisme- og diskrimineringsfeltet til deres målgrupper, og vi får markedsført vårt tilbud via deres plattformer.

Sentralt for 2023 var møteforekomster og informasjonsarbeid om DiMe til Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) og Diskrimineringsnemnda hvor begge instanser nå aktivt henviser saker til DiMe. For øvrig har vi i inneværende år jobbet tett med samarbeidsorganisasjonenes medlemmer gjennom deltakelse på FOLK og Skeiv Kafe i regi av Skeiv Verden, etablert samarbeid med rettighetskonsulent i Norges Handikapforbund og flere møtepunkter med antirasismesatsningen i Norsk Folkehjelp samt at vi har presentert DiMe Oslo og Bergen i nettverket «Rik på Mangfold» i regi av Norsk Folkehjelp.

Ellers har vi utvekslet erfaringer med rasismeombudet i bydel Grünerløkka, Amnesty Norge, Stopp hatprat, Salto Sagene samt informert om DiMe til flere tilgrensende veiledningstjenester via nettverkssamling arrangert av Oslo kommune. Vi har også gitt innspill til Oslo kommunes arbeid med en veileder om diskriminering for ansatte i kommunen. Av flere som henviser til DiMe, er nytt for året at også Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) henviser til DiMe på nettsiden [Veiledning og råd - Norges institusjon for menneskerettigheter | Norges institusjon for menneskerettigheter \(nhri.no\)](#)

To hovedmålsettinger

Empowerment gjennom rettshjelp og megling

Da Oslo kommune initierte etableringen av DiMe, var det en viktig erkjennelse av at minoriteter må styrkes og støttes i møtet med diskriminering og rasisme, også i Oslo. Rasisme og diskriminering er et samfunnsproblem som rammer enkeltindivider hardt.

Empowerment på individnivå handler om den enkeltes mulighet for aktiv innflytelse over egen situasjon, eget arbeid, egen familie og ikke minst egen helse.

DiMe jobber kontinuerlig med dette, ved å tilby støtte og bistand til alle dem som ellers ville vært tause, ved å forsikre oss om at tilfeldige ofre for ulovlig forskjellsbehandling og rasisme føler seg sett, hørt og får tilbud om gratis juridisk bistand og megling, for at de skal oppleve mestring.

DiMes visjon er at urettferdighet og usaklig forskjellsbehandling av minoriteter, skal føre til negative konsekvenser for ansvarlige og de som har makt til å gjøre en forskjell. Først da vil kampen mot rasisme og diskriminering gi resultater.

På denne måten omgjøres avmakt til mestring, og en erkjennelse av at det nytter å protestere, at når du først har rett, så kan du selv bidra til at du også får rett i det virkelige liv.

Meglingsbenken tilbyr en unik mulighet for et forberedt møte om en konflikt om dårlige handlinger, som kan gi begge parter ny innsikt og personlig vekst. Svært mange saker løses utenfor rettsapparatet, og megling er et etablert og anerkjent alternativ.

Avdekke og redusere mørketall

Høye mørketall er fortsatt et problem, og vi vet fortsatt for lite om problemet med rasisme og diskriminering i Oslo i dag.

Personer som tar kontakt med DiMe bidrar til å dokumentere og gi lokal kunnskap om rasisme og diskriminering, både blant private og offentlige aktører.

Vi mener det er viktig å sikre at DiMe jobber effektivt som et lavterskeltilbud, og på den måten bidra til å gjøre terskelen for å bryte tausheten så lav som mulig.

Retts hjelp og megling - saksbehandling

Innledningsvis

Alle henvendelser til DiMe får først en juridisk vurdering av «Diskrimineringshjelpen» som tilbyr rettsveiledning samt bistand til å skrive klager og anmeldelser ved behov, eventuelt sorterer saker videre til «Meglingsbenken» eller andre relevante instanser. Meglingsbenken fasiliteterer godt forberedte møter om anklager om rasisme og diskriminering når konfliktene enten ikke egner seg for rettsapparatet eller når partene selv ønsker dialog og innsikt.

DiMe kontaktes også av andre enn dem som selv er berørt av rasisme og diskriminering. Det kan være ansatte i offentlige eller private virksomheter som ønsker mer informasjon om hvordan de kan bidra konstruktivt i arbeidet mot rasisme og diskriminering i sin virksomhet.

Statistikk over henvendelser for 2023

DiMe startet året uten juridisk rådgiver som først var på plass i august. Sen oppstart hadde to årsaker; det tar tid med rekruttering og ansettelse samtidig som at vi ikke har hatt økonomiske forutsetninger for å ansette noen tidligere. Norsk Folkehjelp overtok alt arbeidsgiveransvaret slik at ansatte i DiMe har samme arbeidsvilkår. Norsk Folkehjelp har også arbeidsgiveransvaret for ansatte i DiMe Bergen som igjen styrker samarbeidet på tvers av Oslo og Bergen.

I tiden uten juridisk rådgiver har vi utviklet planer for ny og mer robust organisering i fellesskap med DiMe Bergen, samt at vi har endelig fått profesjonalisert den juridiske delen av tilbudet ved å få DiMe godkjent som et spesielt rettshjelptiltak av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet, som også innebærer at vi har rettshjelpsforsikring. I tillegg har vi endelig fått inngått viktig samarbeid med Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) og Diskrimineringsnemnda hvor disse nå aktivt henviser saker til DiMe.

Resultatene av dette ble synlige fra oppstarten av ny juridisk rådgiver i august, da henvendelsene kom raskt og på løpende bånd. Økningen av henvendelser mot slutten av året tror vi blant annet skyldes tettere samarbeid med LDO og Diskrimineringsnemnda hvor de nå har rutiner for henvisning av saker til oss. Vi ser svært lyst på situasjonen for 2024 nå som vi har profesjonalisert oss på flere måter med gode rutiner for vårt arbeid.

Statistikk og eksempler på saker

Oversikten baserer seg på tidsrommet hvor DiMe Oslo hadde ansatt en juridisk rådgiver i 2023, det vil si fra 7. august til 31. desember. Før denne perioden hadde DiMe Oslo inntaksstopp på grunn av manglende juridisk rådgiver, men mottok allikevel henvendelser som måtte vente eller henvises videre.

Diskrimineringshjelpen

Diskrimineringsaker:

- Kjønn: 1
- Etnisitet: 5
- Religion: 1
- Nedsatt funksjonsevne: 2
- Seksuell orientering: 1
- Graviditet: 2
- Sammensatt diskriminering, her etnisitet og funksjonsnedsettelse: 1
- Sammensatt diskriminering, her etnisitet og seksuell orientering: 1
- Annet: 2

Saker om hatefulle ytringer/trakassering:

- Etnisitet/rasisme: 5
- Kjønnssidentitet: 1
- Seksuell orientering: 1

Et eksempel på en sak DiMe har mottatt i 2023 er en ansatt som opplevde seg utsatt for rasisme av arbeidsgiveren. Arbeidsgiveren utbetalte lavere lønn enn personens kompetanse tilsa basert på at personen har utdannet seg i et annet land enn Norge. I tillegg ble personen satt til oppgaver som personen var overkvalifisert til.

Arbeidsgiveren mente også at personen har dårlige kommunikasjonsevner, mens arbeidstakeren mente dette skyldes kulturforskjeller. Samlet sett opplevde personen seg utsatt for rasisme av egen arbeidsgiver. Personen hadde allerede klaget til Diskrimineringsnemnda, og DiMe bidro med å skriftliggjøre gode argumenter til klageprosessen.

Et annet eksempel på en sak DiMe mottok i 2023 gjelder en person som ble utsatt for hatefulle ytringer på grunn av personens kjønnssidentitet. Personen hadde allerede anmeldt saken som ble henlagt. DiMe bisto i kommunikasjonen med politiet for å få avklart hvorfor saken ble henlagt. Videre hjalp juridisk rådgiver i DiMe å skrive klage til Diskrimineringsnemnda.

Meglingsbenken

Meglingstilbudet i DiMe er underordnet den juridiske veiledningen. Dette betyr at alle saker får en grundig juridisk vurdering før saken eventuelt videresendes Meglingsbenken. Sett over en tidsperiode som strekkes seg fra DiMes oppstart høsten 2018 ser vi at det om lag er 5-10 % av sakene som går til mekling.

Et typisk trekk ved saker som videresendes mekling gjelder ofte påstand om rasisme hvor motpart, som regel et servicested som butikk, restaurant etc., beklager hendelsen og skylder på dårlig kundeservice eller misforståelser. Etter en juridisk vurdering viser det seg at det er vanskelig å bevise at det foreligger noe lovstridig, og personen som har opplevd urett står uten oppfølging, noe som setter personen i en maktesløs tilstand. I slike tilfeller kan Meglingsbenken legge til rette og fasilitere en trygg dialog mellom partene, enten om det er et fysisk møte med partene eller gjennom «skyttelgravsmekling» hvor mekler har særmøter med partene hver for seg, og overbringer beskjeder dem imellom. I en konkret skyttelgravsmekling som ble gjennomført i prosjektperioden innrømmet restauranten at de hadde utvist dårlig oppførsel og at de skulle ta dette opp internt og søke kompetanseheving slik at det ikke gjentar seg. I saker hvor personene ikke «vinner» frem at det har skjedd noe rasistisk pga mangel på bevis eller at det ikke når opp til de rettslige kravene, erfarer vi at det å i det minste få en unnskyldning og en bekreftelse på at dette ikke skal skje med andre, er et element som gjør det litt lettere å legge saken bak seg – noe som er et viktig mål med meklingen.

Avslutningsvis om DiMes rettshjelp- og meklingstilbud

DiMe erfarer at mange som tar kontakt, mangler kunnskap om hvilke muligheter de har, både til å få bistand og til å protestere når de utsettes for rasisme og diskriminering. Rasisme og diskriminering rammer enkeltpersoner tilfeldig for den de er. Konsekvensene for den som rammes er alvorlige. Tap av rettigheter, muligheter, helse og livskvalitet. Rasisme og diskriminering er en nedverdiggende, krenkende og ydmykende opplevelse som det er vanskelig å ikke påvirkes av. I tillegg utgjør ofte den som rammes et mindretall i situasjonene der dette finner sted. Mange forteller at de skammer seg over det de opplevde. Det var ekstra vanskelig å ta det opp med andre, selv egen familie. Samtidig påvirker det ofte tillitsforholdet til fellesskapet, til politiet, til kollegaer og arbeidsgivere. De regnet ikke med at noen faktisk ville være på deres side, dersom de forteller. Gjennom å skape trygge og anerkjennende arenaer, gjennom systematisk reparasjonsarbeid og tillitsbygging, ved å tilby gratis rettshjelp og partsbistand i enkeltsaker, kan det være mulig å avdekke mørketallene på diskriminering og rasisme.

Vi bestreber oss på at de som kontakter DiMe for veiledning skal oppleve en følelse av rettferdighet i det å i det minste bli sett, hørt og tatt på alvor. Vi får tilbakemeldinger fra personer som har benyttet våre tjenester at de er svært takknemlige for å ha et sted å henvende seg når de ikke vet om de egentlig har blitt utsatt for rasisme og diskriminering eller når de ikke vet hvor de skal henvende seg eller gå videre med en sak. Tilbakemeldingene vi får fra brukerne bekrefter for oss hvor viktig et lavterskeltiltak som DiMe er.

Organisatoriske forhold

Organisering og ansatte

DiMe Oslo er et samarbeidsprosjekt mellom tre partnerorganisasjoner, og er ikke registrert med eget organisasjonsnummer.

I 2023 var det to ansatt i DiMe Oslo: Alina Paul (juridisk rådgiver) og Åsa Sellevoll Hebnes (prosjektleder og mekler)

Ansatte i DiMe møter i arbeidsgruppe med en representant fra hver av partnerorganisasjonene, for erfaringsutveksling og prosjektutvikling. Norsk Folkehjelp har arbeidsgiveransvaret for ansatte i DiMe.

DiMe holder til i Galleriet i Oslo, i lokalene til Norges Handikapforbund.

Partnerorganisasjonene i DiMe

Norsk Folkehjelp, Skeiv Verden og Norges Handikapforbund utfyller hverandre når det gjelder fagkunnskap og målgrupper som er relevant for DiMes arbeid.

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon med nedslagsfelt blant fagforbund og tillitsvalgte. Antirasisme og rettighetsarbeid for utsatte grupper, særlig minoritetskvinner og flyktninger, er en kjernevirksomhet.

Skeiv Verden arbeider for skeive med innvandrerbakgrunn. Mange av disse har i tillegg en religiøs bakgrunn som skaper utfordringer for dem, både i forhold til familien deres og i forhold til trossamfunnene de har tilhørighet til. DiMe deltar ofte på et ukentlig tilbud Skeiv kafe, et sted som gjør det enkelt for DiMe å komme i dialog med en gruppe som tradisjonelt holder en svært lav profil i samfunnet.

Norges Handikapforbund er pådrivere for et mangfoldig samfunn der funksjonshemmede får innfridd sine menneskerettigheter. Handikapforbundet har god innsikt i samfunnskapte barrierer for folk med nedsatt funksjonsevne, som kan føre til diskriminering av funksjonshemmede.

Når DiMe nå holder til i samme lokaler som NHF, sikrer vi at våre lokaler er tilpasset målgruppene våre. I tillegg håper vi at vårt nærvær i lokalene skal bidra til å gjøre det enklere for NHF sine målgrupper å ta kontakt med DiMe.

Økonomi 2023

I 2023 har vi hatt et totalbudsjett på **kr. 1 400 000**, fullfinansiert via Oslo kommune integrering og mangfoldstilskudd.

***

Vi vil rette en stor takk til vår økonomiske støttespiller Oslo kommune. Vi vil også takke organisasjoner og offentlig etater som vi har etablert samarbeid med.

Sist, men ikke minst takker vi alle som tar kontakt med DiMe og som velger å dele sin erfaring med rasisme og diskriminering i Oslo. Bare på denne måten kan vi som felleskap få den nødvendige kunnskapen til å jobbe for vår felles visjon om «null toleranse for rasisme og diskriminering».